

Čís. 15643.

I. K úmyslu skrátiť veriteľa stačí, keď dlžník mal alebo keď m u s e l mať — nie však keď len m o h o l mať — vedomie, že veriteľa skrakuje.

II. Jednostranný úkon osoby tretej, ktorá nie je dlžníkom odporujúceho veriteľa, nemôže byť dôvodom odporovateľnosti podľa predpisov zákona.

(Rozh. zo 6. novembra 1936, Rv III 466/36.)

Žalovaný Ignác B. požičal svojmu synovi Vojtechovi B. 14.000 Kč v dobe, keď tento po prepustení zo služieb žalujúcej poisťovne viedol s ňou spor, ktorý sa týkal ďalšieho trvania jeho služebného pomeru, platenia ďalších služebných požitkov resp. zaplata odškodného v sume 100.000 Kč; tento spor sa skončil rozsudkom Najvyššieho súdu zo dňa 21. novembra 1934 tak, že žaloba bola zamietnutá a Vojtech B. bol zaviazaný zaplatiť útraty žalujúcej poisťovni v sume 40.997 Kč. — Vojtech B. dal svojmu otcovi, žalovanému Ignácovi B., v roku 1933 bianko zmenku na krytie jeho pohľadávky 14.000 Kč, ktorej splatnosť bola odložená až do skončenia sporu Vojtecha B. proti žalujúcej poisťovni. Žalovaný Ignác B. vyplnil túto zmenku dňom splatnosti 16. novembra 1934 a 27. novembra 1934 podal žalobu o vydanie zmenkového platebného príkazu, na základe ktorého viedol proti Vojtechovi B. exekúciu a zabavil mu jeho služebný plat, ktorý mu prislúchal od novej zamestnávateľky firmy P. Žalujúca poisťovňa viedla na základe rozsudku Najvyššieho súdu tiež exekúciu proti Vojtechovi B., ale nedosiahla uspokojenia, lebo Ignác B. už predtým zabavil služebný plat Vojtecha B. — Žalujúca poisťovňa domáhala sa žalobou proti žalovanému Ignácovi B., aby právne úkony, na základe ktorých si žalovaný Ignác B. nadobudol proti Vojtechovi B. zmenkovú pohľadávku, zmenkový platebný príkaz a povolenie exekúcie, boli vyhlásené voči nej (žalujúcej poisťovni) za neplatné a aby žalovaný bol povinný trpieť uspokojenie pohľadávky žalujúcej poisťovne z platu Vojtecha B. bez ohľadu na exekúciu vedenú žalovaným proti Vojtechovi B.

Všetky tři soudy žalobu zamietly, n a j v y š š í s ú d z týchto

d ô v o d o v:

Jako odporovateľná právni jednání jsou napadena vydání nevyplněné směnky dlužníkem Vojtěchem B. jeho otci, žalovanému Ignáci B., směnečný platební příkaz vydaný na základě této směnky po směnečné žalobě Ignáce B. a povolení exekuce na základě tohoto platebního příkazu proti dlužníku Vojtěchu B.

Směnku vydal Vojtěch B. v květnu nebo v červnu 1933 svému otci Ignáci B. ke krytí jeho pohledávky vzniklé ze zápůjček v sumě 14.000 Kč, a to v čase, kdy Vojtěch B. po propuštění ze služeb žalující pojišťovny vedl s ní spor o další trvání svého služebního poměru, další

služební plat anebo odškodné 100.000 Kč, spor, který byl zahájen u okresního soudu v B. žalobou z 13. XI. 1926 a skončil rozsudkem nejvyššího soudu z 21. listopadu 1934 č. j. Rv III 775/35-5.

Nezbytnou podmínkou odporovatelnosti podle § 2 čís. 3 zák. čís. 64/1931 Sb. z. a n., na kterém stojí ještě dovolání žalující pojišťovny, je mimo jiné úmysl dlužníka zkrátiti věřitele. Jde-li o jednání s osobou blízkou, jako v tomto případě — syna s otcem —, zákon předpokládá, že dlužník tento úmysl měl a žalovanému náleží, aby dokázal, že dlužník toho úmyslu neměl, anebo, měl-li jej, že žalovanému tento úmysl dlužníkův nebyl znám, ani při náležité opatrnosti znám býti nemusil.

K úmyslu zkrátiti věřitele stačí, měl-li dlužník nebo musil-li míti — nikoli však jen mohl-li míti — vědomí, že věřitele zkracuje.

Úmysl dlužníkův zkrátiti věřitele vyvozuje žalující pojišťovna z toho, že řečený spor Vojtěcha B. v tom čase, kdy dal svému otci směnku, stál pro něho — tehdy žalobce — nepříznivě, že Vojtěch B. v té době musil již počítati s tím, že spor prohraje a že svých věřitelů z výtěžku sporu nemůže již uspokojiti, dále že vydání směnky bylo pro žalovaného zajištěním na případ prohrání sporu. Vědomí žalovaného o tomto úmyslu Vojtěcha B. vyvozuje z toho, že žalovaný znal majetkové poměry svého syna, že také musil počítati s prohrou jeho sporu a že tedy věděl, že svým jednáním poškodí jiné věřitele přítomné po případě budoucí.

Podle spisů sporu Vojtěcha B. s tehdy žalovanou, nyní žalující, pojišťovnou byl stav sporu v květnu nebo v červnu 1933 — v čas odevzdání směnky — ten, že předchozí rozsudek odvolacího soudu z 6. května 1930 zamítající žalobu Vojtěcha B. byl nejvyšším soudem rozvázán usnesením z 26. června 1931 a nařízeno pokračování ve sporu. Na to následoval rozsudek druhé stolice ze 4. července 1933, kterým žalobě bylo částečně vyhověno.

Nemá proto v téhdejšímu stavu sporu opory názor dovolací žádosti, že spor pro žalovaného stál tehdy tak nepříznivě, že žalobce Vojtěch B. musil počítati s tím, že spor prohraje, naopak odůvodněn je závěr odvolacího soudu srovnalý s prvním soudem, že dlužník Vojtěch B. mohl předpokládati, že spor vyhraje.

Uvážil-li se při tom, že Vojtěch B. přijímal zápůjčky od svého otce — žalovaného — v čase po svém propuštění ze služeb žalující, tehdy žalované, pojišťovny, že se snažil zápůjčkami těmi hlavně získati si nové zaměstnání a že žalovaný vida, že syn si od něho dluží peníze, ale svůj výdělek dává do své domácnosti, a že jeho manželka a tchýně vydlužené peníze přijímají, ale o zaplacení dluhu se nestarají, žádal od syna směnku a ji dostal, nelze v těchto okolnostech shledati podklad pro stanovisko žalující pojišťovny, že Vojtěch B. byl při vydání směnky otci — žalovanému — veden úmyslem zkrátiti některého ze svých věřitelů, zejména žalující pojišťovnu, která ostatně tehdy pohledávku útrat 40.997 Kč, o kterou jí jde, ještě ani neměla.

Neměl-li dlužník Vojtěch B. úmyslu zkrátiti věřitele nebo vědomí toho, že je zkracuje, schází základní podmínka odporovatelnosti podle § 2 čís. 3 odp. řádu pro napadené vydání směnky.

Správně posoudil odvolací soud věc i stran vyplnění směnky s datem splatnosti 16. listopadu 1934, zažalování směnky dne 27. listopadu 1934 a žádosti za exekuci a její povolení ze 14. prosince 1934, neboť vše to jsou jednání nikoli dlužníka, nýbrž sama žalovaného, stran kterých není zjištěno, že žalovaný jednal při nich ve srozumění s dlužníkem Vojtěchem B., a jednostranné jednání osoby třetí, která není dlužníkem odporujícího věřitele, nemůže býti důvodem odporovatelnosti podle předpisů zákona.

Čís. 15644.

I. Keď zamestnavateľ dal svojmu zamestnancovi výpoveď zo služebného pomeru, ale výpovednú lehotu mu predĺžil a po uplynutí predĺženej výpovednej lehoty strany pokračovali v služebnom pomere bez toho, že by vopred určili deň skončenia služebného pomeru, nebola tým mlčky predĺžená v ý p o v e d ň á lehotá, ale bol predĺžený s l u ž e b n ý pomer na ďalšiu neurčitú dobu.

II. Keď zamestnavateľ predčasne bez dôležitého dôvodu prepustil zamestnanca, má zamestnanec v smysle § 37 zák. č. 154/1934 Sb. z. a n. vedľa nároku na požitky za výpovednú lehotu aj nárok na náhradu ďalšej škody, ktorou je aj ujma, že zamestnanec predčasným zrušením služebného pomeru prišiel o dovolenú, ktorú v prípade riadnej výpovedi bol by si býval mohol vziať.

(Rozh. z 10. novembra 1936, Rv III 859/36.)

Žalobník bol zamestnaný ako obchodvedúci vo filiálke žalovaného. Dňa 1. februára dal žalovaný žalobníkovi 4-týždňovú výpoveď, ale žalobník aj po uplynutí tejto lehoty zostal v svojom zamestnaní, a to až do 15. mája 1935, keď ho žalovaný bez výpovedi prepustil. Žalobník domáhal sa žalobou zaplataenia rozdielu v plate, ktorý mu žalovaný zadržal, platu na 6-týždňovú výpovednú lehotu a náhrady za nevyužitú dovolenú v rokoch 1934 a 1935. O b a n i ž š i e s ú d y žalobe čiastočne vyhověly.

N a j v y š š í s ú d dovoláciu žiadosť žalovaného zamietol, na dovoláciu žiadosť žalobníka rozsudok odvolacieho súdu zmenil a týmto súdom prisúdenú istinu 2.412 Kč 50 h zvýšil na 3.312 Kč 50 h.

D ô v o d y:

Listinou zo dňa 1. februára 1935 bola žalobníkovi daná 4-týždňová výpoveď. Záver nižších súdov, že výpovedná lehotá bola stranami predĺžená, obstál by len vtedy, keby boli strany zrušili služebný pomer po uplynutí vopred stanovenej určitej výpovednej lehoty a prípadnej dodatočnej lehoty, teda v súdenom prípade po uplynutí 14-dňovej dodatočnej lehoty. Keď však strany pokračovali v služebnom pomere po uplynutí predĺženej výpovednej lehoty bez toho, že by vopred určili